

LIITE Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon vuoden 2024 valvontasuunnitelman toteutumisen arviointiraportti

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman. Tavoitteena on lisätä kunnallisen valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua. Suunnitelmassa otetaan huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat sekä valvontasuunnitelma-asetuksen 665/2006 edellyttämä sisältö.

Valvontasuunnitelman toteutumisen raportointi tehdään keskusviranomaisille toteumavuotta seuraavan vuoden alussa. Lisäksi kunnan tulee vuosittain arvioida valvontasuunnitelman toteutumista ja hyödyntää arviota paikallisen ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämisessä, toiminnan varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa. Suunnitelman toteutumisesta laadittu arviointiraportti tulee vuosittain hyväksyä ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa monijäsenisessä toimielimessä, minkä jälkeen raportti toimitetaan aluehallintovirastolle helmikuun loppuun mennessä. Aluehallintovirasto arvioi kuntien valvontasuunnitelmia sekä niiden toteutumista.

Vuoden 2024 Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma on tehty perustuen arvioon, että kaikki työntekijät ovat normaalisti töissä arvioidun 220 työpäivää vuodessa ja säännölliseen suunnitelmalliseen valvontaan käytetään puolet työajasta. Valvontasuunnitelma on toteutunut suunniteltujen tarkastusten osalta melko hyvin. Pieni osa tarkastuksista tehtiin asiakirjatarkastuksena, suurin osa kohteessa paikan päällä. Suunnitelmallisen valvonnan Vatin kautta raportoituja tarkastuksia tehtiin yksikössä vuoden 2024 aikana yhteensä noin 520 kappaletta. Näistä elintarvikevalvonnan tarkastuksia oli 302, joista 252 kohdistui ilmoitettuihin elintarvikehuoneistoihin ja 50 hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin. Terveysuojelulain valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin noin 189 kappaletta ja tupakkalain valvonnan tarkastuksia 27 kappaletta. Suunnitelmallisen valvonnan näyteenottoja tehtiin 354 kpl, joista suurin osa oli uimaveden (220) ja talousveden (133) valvontaan liittyviä näytteitä. Suunnitelmalliseen valvontaan liittyviä ilmoitusten ja hakemusten käsittelyjä oli vuoden aikana 117 kpl. Valvonnasta perittiin toimijoilta taksan mukainen maksu ja saadut tulot ovat kohdentuneet täysin ympäristöterveydenhuollon käyttöön kuten säädökset edellyttävät.

Elintarvikevalvonnan tarkastukset tehtiin riskinarvioinnin perusteella tehdyn valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma saadaan Vati-järjestelmästä. Valvontaa on kohdistettu riskiperusteisesti priorisoiden niihin kohteisiin, missä riski ongelmiin on suurin. Lisäksi tehtiin noin 20 vientivalvontaan liittyviä suunnitelmallista tarkastusta, joita ei raportoitu Vatissa ja vientitodistuksia kirjoitettiin yhteensä noin 440 vientierälle. Viranomaisen ottamia elintarvikevalvontaan liittyviä näytteitä otettiin 13 kpl vuonna 2024. Yhteensä elintarvikevalvonnan suunnitelmallisia tarkastuksia oli suunniteltu tehtäväksi 325 kpl ja niitä tehtiin 322 kpl eli tavoite toteutui sataprosenttisesti.

Terveysuojelulain mukaiseen valvontaan kohdistettiin vuonna 2024 edelleen melko runsaasti valvontaresursseja. Suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui noin 80 %:a (189/235), mutta osa vajeesta selittyy sillä, että keskusviranomaisen ohjeet väljentyivät vuoden aikana ja tarkastustiheyttä ja tarkastusten kohdentamista lievennettiin, jolloin osa suunnitelman tarkastuksista siirtyi seuraaville vuosille tai jäi kokonaan pois. Valvontaa priorisoitiin myös edelleen talousveden valvontaan ja kohdennettiin runsaasti pienempien vesiosuuskuntien riskinarviointien ja valvontatutkimusohjelmien saattamiseen lainsäädännön mukaiseksi, mikä ei näy tarkastusmäärissä, mutta vei runsaasti työaikaa. Vesilaitoksia ja vesiosuuskuntia opastettiin myös edelleen riskinarvioinnin tekemiseen wsp-työkalun avulla. Vesinäytteet otettiin suunnitelman mukaisesti sekä talousvedestä että uimavesistä ja alueella olevat yleiset uimarannat tarkastettiin kaikki vuoden 2024 aikana. Yhteensä terveysuojelulain mukaisia suunnitelmallisia näyteenottoja tehtiin 354 kpl. Kaikki lakisääteiseen talousveden valvontaan liittyvät näytteet otettiin säädösten edellyttämällä tavalla.

Tupakkalain valvonta painottui vähittäismyynnin luvanvaraisuuden edellyttämiin toimenpiteisiin. Alueen kaikki uudet lupahakemukset käsiteltiin ja niistä tehtiin lupapäätös. Tupakkalain mukaisia tarkastuksia oli vuodelle 2024 suunniteltu 38 kpl ja niitä tehtiin 27 kappaletta. Tarve riippuu osittain yritysten tarpeesta ja kaikki yrittäjien tupakkalain mukaisen toiminnan edellytyksenä olevat tarkastukset tuli tehtyä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osalta tavoitteet toteutuivat melko hyvin vuonna 2024. Eläintautien torjunnaksi määrätyt valvontaohjelmat toteutuivat pääosin. Yksikön siipikarjatilat ovat kaikki valvonnan piirissä ja salmonellavalvontaohjelman toteutumista valvottiin lähes kaikilla tiloilla. Vesiviljelylaitosten tarkastukset tehtiin suunnitellusti. Valtion määräämiin zoonoosien ja kemiallisten aineiden valvonta- ja seurantaohjelmiin osallistuttiin Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti. Siipikarjan salmonellavalvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin yhteensä noin 50 kpl, vesiviljelylaitosten tarkastuksia 23 laitokseen, eläinten rajanylittävään vientiin liittyviä tarkastuksia tehtiin ja todistuksia kirjoitettiin vuoden aikana 12 kpl ja muita yksittäisiä tarkastuksia tehtiin noin 15 kpl. Eläinsuojeluvälvonta toteutui suunnitellusti ja eläinsuojelulain valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin yksikössä vuonna 2024 vajaa 100 kpl.

Eläinlääkintähuolto on järjestetty lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Päivystys on eriytetty ja eläinlääkintähuollon resursointi on riittävällä tasolla kysyntään nähden. Lisäksi palvelua pystytään myymään Raision yksikölle suurelänpäivystysten ja joidenkin lomitusten osalta. Eläinlääkäreiden työajasta menee noin 2/3 suurelänpraktiikkaan ja 1/3 pienelänpraktiikkaan. Potilaskäyntejä oli vuoden aikana yhteensä noin 3800 kpl, joista noin 30%:a on suurelänikäyntejä ja noin 70%:a pieneläinten käyntejä vastaanotolla. Terveysthuoltokäyntejä tehtiin yksikön alueella vuonna 2024 yhteensä vajaa 400 käyntiä ja päivystyskäyntejä suurelänimille oli noin 120 kpl vuoden aikana, Pienelänpäivystys oli ulkoistettu Raision Evidenssialle, joka hoiti pienelänpäivystyksen koko Varsinais-Suomen maakunnan alueella vuonna 2024.

Koulutussuunnitelma on toteutunut suunnitelman mukaisesti ja kaikki viranhaltijat ovat osallistuneet riittävän säännöllisesti koulutuksiin. Verkkokoulutusten lisääntyminen on mahdollistanut entistä useampaan koulutukseen osallistumisen ajallisen ja rahallisen resurssisäästön ansiosta.

Terveysvalvonnan tietojärjestelmien kehittäminen jatkui edelleen vuonna 2024 ja Vati-järjestelmän parempi toimivuus terveystvalvonnan käytössä on helpottanut viranomaistoimien dokumentointia ja raportointia. Praktikkoeläinlääkäreille otettiin vuoden 2023 lopulla kaikille käyttöön KlineQ-tietojärjestelmä, mihin voidaan kirjata lainsäädännön edellyttämä lääkekirjanpito ja potilastiedot. Ohjelma on saatu melko hyvin kaikkien työntekijöiden käyttöön ja ohjelmasta saadaan myös työnjohdon edellyttämät raportit ja tiedot suoraan, mikä helpottaa sekä käyttäjien että johdon työtä. Ohjelma on myös helposti laajennettavissa sijaisten käyttöön siksi aikaa, kun ovat yksikössä sijaisena. Laatunet-laaturjärjestelmä on koko yksikön käytössä ja mahdollisuus sen täysimääräiseen hyödyntämiseen on tällä hetkellä kaikilla, mutta käyttö on edelleen jäänyt melko vajavaiseksi toistaiseksi. Käyttöä kehitetään ja laajennetaan sitä mukaa, kun järjestelmässä olevia valmiuksia pystytään hyödyntämään käytännön työssä apuvälineenä.

Valtakunnallisessa suunnitelmassa tavoitteiksi on nostettu valvontaverkoston kehittäminen ja elintarvikevalvonnan vaikuttavuus. Kuntien sisällä kehitettiin edelleen eri yksiköiden, kuten koulutoimen, pelastustoimen ja sosiaalitoimen kanssa yhteistarkastuksia ja muuta yhteistyötä. Varsinais-Suomen kuuden ympäristöterveydenhuollon yksikön johtajat jatkoivat edelleen säännöllistä kokoontumista ja toimintojen yhtenäistämistä sekä viranhaltijoiden seutuyksiköiden rajojen ylittävien yhteistyömuotojen kehittämistä. Elintarvikevalvonnan vaikuttavuutta mitataan seuraamalla valitusten, hallinnollisten pakkokeinojen, uusintatarkastustarpeen ja ruokamyrkytyspäilyjen määrää. Vuoden 2024 aikana yksikön tietoon on tullut vain muutama elintarvikevalvonnan kohteisiin liittyvä valitus, hallinnollisia pakkokeinoja jouduttiin käyttämään kerran (määräys), elintarvikkeisiin liittyviä

Uusikaupunki

epidemiaselvityksiä oli vain yksi ja uusintatarkastustarve on ollut melko vähäinen. Uusintatarkastuksia tehtiin elintarvikevalvonnassa koko yksikön alueella vuonna 2024 vain 45 kpl eli noin 15 %:a elintarvikevalvonnan kokonaistarkastusmäärästä. Elintarvikevalvonnan kohteet alueella tuntevat kohtalaisen hyvin säädösten velvoitteet ja noudattavat niitä pääsääntöisesti hyvin eli yksikön elintarvikevalvonnan vaikuttavuuden voidaan katsoa olleen jo pidempään kiitettävällä tasolla.